

בס"ד. ש"פ מצורע, שבת הגדול, יו"ד ניסן, ה'תשל"ו

(הנחה בלתי מוגה)

קול¹ דודי הנה זה בא מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות², ואיתא בדרושי רבותינו נשיאינו³ שפסוק זה נאמר על יציאת מצרים שהיתה הגאולה בדילוג מארבע מאות שנה⁴ לרד"ו (מאתיים ועשר) שנה⁵, כמ"ש במדרש⁶ בפסוק זה שהקב"ה מדלג על החשבונות ועל הקיצים כו'. וצריך להבין, מהו הענין שבתחילה נאמר⁷ ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה, ואח"כ ה' הדילוג להוציאם ממצרים לאחר רד"ו שנה, הרי מתחילה היתה כבר הידיעה (למעלה) שהיציאה ממצרים תהי' לאחר רד"ו שנה. ולאידך גיסא, כיון שנאמר ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה [ובלשון הגמרא⁸ ראשונים כו' נתגלה קיצם, ועד"ז בנוגע לגלות מצרים שנתגלה קיצם שתהי' הגאולה לאחר ארבע מאות שנה], עכצ"ל שכדי לפעול הענינים שצריכים לפעול ע"י גלות מצרים יש צורך במשך זמן של ארבע מאות שנה, וא"כ, איך ה' אפשר להיות היציאה ממצרים לאחר רד"ו שנה. גם צריך להבין הקשר והשייכות דפירוש המדרש הנ"ל (שמדלג על ההרים ועל הגבעות הו"ע הדילוג על החשבונות והקיצים) עם פירוש הגמרא⁹, מדלג על ההרים בזכות אבות מקפץ על הגבעות בזכות אמהות, דלכאורה הם פירושים הפכיים¹⁰. גם צריך להבין כללות השייכות דמדלג על ההרים לחג הפסח, החל מקרבן פסח, כפירוש רש"י¹¹ שהקרבן הוא קרוי פסח על שם הדילוג והפסיחה כו' ואתם עשו כל עבודותיו כו' דרך דילוג וקפיצה, והיינו, שהדילוג וקפיצה שבפסח קשור עם הענין דמדלג

תשסח ואילך. שה"ש ס"ע רנ ואילך.
 (4) לך לך טו, יג ובפרש"י. בא יב, מ
 ובפרש"י.

(5) מקץ מב, ב ובפרש"י. פרש"י בא שם.

(6) שהש"ר עה"פ.

(7) לך לך שם.

(8) יומא ט, ב.

(9) ר"ה יא, א.

(10) נתבאר במאמר שלאח"ז — ד"ה קול

דודי ד"א ניסן (לקמן ע' שיח ואילך).

(11) בא יב, יא.

(1) לכמה ענינים שבמאמר זה ראה ב' מאמרים שלאחריו (ד"ה קול דודי ד"א ניסן וד"ה ונחה דאחש"פ (לקמן ע' שט ואילך.

ע' שכה ואילך)). וראה גם ד"ה ובראשי חדשיכם, ד"ה כה אמר ה' השמים כסאי וד"ה וספרתם לכם — שנה זו (סה"מ תשל"ו ע' 195 ואילך. ע' 211. ע' 208 ובהערה 64).

(2) שה"ש ב, ח.

(3) ד"ה קול דודי בלקו"ת שה"ש יד, סע"ב. מאמרי אדה"ז תקסט ע' מ. שם ע' מז ואילך. אוה"ת דרושים לפסח (ויקרא ח"ג) ע'

על ההרים מקפץ על הגבעות. וענין זה מתחיל בעשור לחודש, כמ"ש¹² בעשור לחודש הזה ויקחו להם וגו', משכו וקחו לכם גו' ושחטו הפסח [דאף שהקרבן הפסח היתה ביום ארבעה עשר בחודש ואכילתו בליל חמשה עשר בחודש, הנה כבר בעשור לחודש היתה לקיחת הפסח], וכיון שקרבן פסח קשור עם דילוג, וכל עבודותיו (משחיטה ואילך) צ"ל דרך דילוג וקפיצה, הרי מובן, שגם לקיחת הפסח בעשור לחודש (שזוהי ההכנה לכל עבודותיו) קשורה עם ענין של דילוג וקפיצה. והענין בזה, שלקיחת הפסח בעשור לחודש היתה באופן שלא התפעלו מהמצריים שראו אותם לוקחים השה וקושרים אותו בכרעי מטותיהם, ושאלום למה זה לכם וכו'¹³, והיינו, שהי' זה באופן של מסירת נפש, שזוהו"ע הדילוג והקפיצה בעבודת האדם. וצריך להבין מהו הקשר והשייכות דענין הדילוג לחג הפסח דוקא. ובפרט שבכל ג' הרגלים ישנו הענין דכשם שבא ליראות כך בא לראות או כשם כשבא לראות כך בא ליראות¹⁴, שהם ב' אופנים בראי', מלמעלה למטה או מלמטה למעלה¹⁵, וענין זה נעשה באופן של דילוג דוקא, ונמצא, שבכל ג' הרגלים צ"ל הענין דמדלג על ההרים גו'. ואעפ"כ מודגש ענין הדילוג בחג הפסח דוקא, וכיון שחג הפסח הוא ראש הרגלים¹⁶, נמשך ממנו ענין הדילוג גם בשאר הרגלים. גם צריך להבין בנוגע לענין דבעשור לחודש, שבו מתחיל הענין דקרבן פסח, ע"ש הדילוג (כנ"ל), שבזוהר¹⁷ מקשר הכתוב בעשור לחודש הזה ויקחו להם גו' עם מ"ש¹⁸ בעשור לחודש השביעי הזה יום הכיפורים הוא, וצריך להבין הקשר והשייכות ביניהם, דלכאורה, העשור לחודש ניסן והעשור לחודש תשרי הם ב' ענינים שונים, ובפרט ע"פ הידוע¹⁹ דהעבודה דניסן הוא עבודת הצדיקים, ועבודת חודש תשרי, ובפרט העבודה דאחת בשנה²⁰ (יוה"כ) היא שלימות התשובה, וא"כ הרי הם ב' ענינים נבדלים שאין להם שייכות זל"ז, ומהו"ע שבעשור לחודש (ניסן) קשור עם בעשור לחודש השביעי, יוה"כ.

(12) שם, ג. שם, כא.

(13) ראה טור או"ח סת"ל. וראה גם תורת

מנחם — התוועדיות ח"ה ס"ע 147 ואילך. לקו"ש ח"א ס"ע 127 ואילך.

(14) ראה חגיגה ב, א ובתוס' שם.

(15) ראה אוה"ת ס"פ וירא (קג, ב ואילך).

(16) משנה ריש מס' ר"ה. גמרא שם ד, א.

(17) ח"ב לט, ב. מ, ב. וראה אוה"ת בא

ע' רפב.

(18) אמור כג, כו.

(19) סה"מ תרכ"ו ע' מב"ג. תרל"ו ח"ב

ע' שם. תרנ"ב ס"ע ג. ועוד. וראה גם שיחת

ערב פסח תנש"א ס"ה ובהערות שם

(התוועדיות תנש"א ח"ג ע' 58. סה"ש

תנש"א ח"א ע' 430. לקו"ש חל"ז ע' 113).

(20) ס"פ תצוה. אחרי טז, לד.

(ב) **ויובן** זה (ע"פ המבואר במאמרי רבותינו נשיאינו²¹) בהקדים החילוק שבין פסח לשבועות וסוכות. דהנה, אע"פ שכל המועדים הם מועדים לשמחה, דשמחה פורץ גדר²², והיינו שכל המועדים ענינם הוא למעלה ממדידה והגבלה, מ"מ, יש חילוק ביניהם, שהרי חג השבועות בא לאחר הכנה ועבודה דשבעה שבועות תספר לך²³, ועד שגם ביום החמישים עצמו ישנם (עניני העבודה הקשורים עם) השבעה שבועות, שזהו שהחג עצמו נקרא בשם שבועות, ע"ש השבעה שבועות, היינו שבשבועות עצמו נמצאים השבעה שבועות של הכנה ע"י עבודת האדם. וגם חג הסוכות בא ע"י עבודה, שהרי חג הסוכות הוא חג האסיף²⁴, באספך מגרנך ומיקבך²⁵, שענינו הוא אסיפת כל עבודות חודש תשרי ועבודת ההכנה דחודש אלול, שעל ידם דוקא נעשה זמן שמחתינו. משא"כ חג הפסח אינו בא ע"י עבודה, שהרי בהיותם במצרים היו בני ישראל במעמד ומצב דאת ערום וערי²⁶, ובמעמד ומצב כזה (ללא עבודה) נגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה בכבודו ובעצמו וגאלם²⁷.

(ג) **וביאור** הענין²⁸, שדוקא מצד היות בני"י במעמד ומצב דאת ערום וערי, ועד שהיו מושקעים בארץ מצרים, ערות הארץ²⁹, שהיתה מלאה גילולים³⁰, הנה כדי שיוכלו לצאת משם הוצרך להיות נגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה בכבודו ובעצמו כו', היינו המשכה מבחינה שלמעלה מהשתלשלות, שמשם דוקא יכולה להיות ההמשכה למטה מטה ועד לארץ מצרים כפשוטה, שהוא מטה שאין למטה הימנו, לפעול היציאה ממצרים. וזהו ענין הדילוג שהי' צ"ל ביציאת מצרים, כי ההמשכה מבחינה שלמעלה מהשתלשלות עד למטה מטה בארץ מצרים, הו"ע של דילוג. וזהו גם מ"ש במדרש³¹ בפירוש מדלג על ההרים, שאינו מביט בעי"ז שלכם (שכל מצרים מטונפת מע"ז שלנו) אלא מדלג על ההרים. ועוד ענין בהדילוג שביציאת מצרים, שהמשכה זו (הבאה גם במצרים כו') היא ממדרגה נעלית כזו שאי אפשר להיות משם המשכה כי אם באופן של דילוג.

ושם לפנ"ז פיסקא "ויוציאנו".
 (28) ראה זוהר חדש יתרו לא, א. סידור האריז"ל (ר' שבת' רשקובר וקול יעקב) פיסקא מצה זו. צרור המור — הובא בשל"ה מסכת פסחים שלו פיסקא עבדים היינו.
 (29) מקץ מב, ט. שם, יב.
 (30) פרש"י וראו ט, כט.
 (31) שהש"ר שם.

(21) מאמרי אדה"ז תקס"ט שם (ע' נד ואילך). אוה"ת שה"ש שם (ע' רנח ואילך).
 (22) ראה סה"מ תרנ"ז ס"ע רכג ואילך.
 (23) ראה טז, ט.
 (24) משפטים כג, טז.
 (25) ראה טז, טז.
 (26) יחזקאל טז, ז. וראה פרש"י בא יב, ו.
 (27) הגדה של פסח פיסקא "מצה זו".

ועפ"ז יש לבאר קישור הענינים בהמאמרים³², שבהמשך לענין הדילוג ביצי"מ נתבאר גם מארוז"ל בפדר"א³³ עד שלא נברא העולם הי' הוא ושמך בלבד [וכ"ק אדמו"ר הצ"צ מביא³⁴ מכת"י מו"ח ז"ל (כ"ק אדמו"ר האמצעי) דעד שלא נבה"ע כולל ג"כ עד שלא נאצל העולם, וכדאיתא בעבודת הקודש³⁵]. והענין בזה, דהנה, מ"ש עד שלא נברא העולם [כהנוסחא שלנו³⁶], ולא עד שלא בראת, הוא משום שלגבי מדריגה זו ההתהוות היא כאילו מעצמו, והיינו שההתהוות ממדריגה זו היא בדרך דילוג, כי אפילו בחינת שמו היא באופן דבלבד, ובכדי שיהי' התהוות העולמות צ"ל השתלשלות וצמצומים, עד לצמצום כצמצום הראשון שהוא בדרך סילוק לגמרי, ואח"כ נמשך הקו, שגם הוא בבחינת קו קצר (כמבואר בכ"מ³⁷), ואח"כ צ"ל כו"כ צמצומים עד שהמשכה תבוא למטה, ועד שיוכל להיות התהוות של לעו"ז, בכדי שיוכל להיות ענין הבחירה, וכמ"ש³⁸ ראה נתתי לפניך היום החיים וגו' ובחרת בחיים, היינו, שהעבודה לעשות לו ית' דירה בתחתונים³⁹ תהי' בכח עצמו דוקא, ובשביל זה צ"ל גם ענין הלעו"ז, וכמ"ש⁴⁰ וגם רשע ליום רעה, היינו, שכוונת ענין הרע הוא כדי שהאדם יהפכנו ליום ע"י עבודתו⁴¹, שעיי"ז נעשה נח"ר למעלה, וכמ"ש⁴² ועשה לי מטעמים, לשון רבים, שני מיני נח"ר וכו'⁴¹, וא"כ, כדי שיוכל להיות התהוות כזו צ"ל ריבוי הצמצומים וכו'. וזהו ענין הדילוג שביצי"מ, שמצד הירידה למטה מטה עד לארץ מצרים שמלאה גילולים כו', צ"ל הגילוי מלמעלה מהשתלשלות, שמשם דוקא אפשר להיות ההמשכה למטה ביותר בדרך דילוג, ונוסף לזה, שהגילוי הוא ממדרגה נעלית ביותר עד להדרגא דהוא ושמך בלבד, שמשם אי אפשר להיות המשכה וגילוי אלא בדרך דילוג בלבד.

וזהו ענין נגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה בכבודו ובעצמו וגאלם, שכדי להיות היציאה ממצרים צ"ל הגילוי מבחי' מלך מלכי המלכים הקב"ה בכבודו ובעצמו דוקא, וכמ"ש כ"ק אדמו"ר נ"ע

(37) ראה עץ חיים שער א (דרוש עגולים ויושר) ענף ב'. אוצרות חיים ומבוא שערים בתחלתם. לקו"ת הוספות לויקרא נא, סע"ב ואילך. ובכ"מ.

(38) נצבים ל, טו. שם, יט.

(39) תניא פל"ו.

(40) משלי טז, ד.

(41) תניא פכ"ז (לד, ב).

(42) תולדות כז, ד.

(32) לקו"ת שה"ש שם (יד, ג). מאמרי אדה"ז תקס"ט שם (ע' מב ואילך). אוה"ת שה"ש שם (ס"ע רסד).

(33) פרק ג.

(34) אוה"ת שם.

(35) חלק היחוד פרק ב.

(36) "וכמ"ש השל"ה בהקדמה דף ג'

ע"ב" — לקו"ת שם.

(בהמשך תער"ב⁴³), דכבודו קאי על מלכות דא"ס, ובעצמו קאי על תפארת דא"ס, שזהו ע"ד הענין דהוא ושמנו בלבד, שההמשכה משם היא באופן של דילוג דוקא. ואח"כ נמשך גילוי זה (דכבודו ובעצמו) ע"י בחינת מלך מלכי המלכים, דמלך קאי על בחינת הכתר, מלכי הוא בחינת חו"ב, והמלכים, קאי על ז' המדות דז"א⁴⁴, שהם שבעת ימי הבנין, וכמ"ש⁴⁵ כי הנה המלכים נועדו יחדיו, שבכללות הוא בחינת זו"נ, וע"י בחינת המלכות נמשך אח"כ למטה עד למצרים כפשוטו. וזהו גם מ"ש⁴⁶ ופסח ה' על הפתח, היינו, שהדילוג (ופסח) נמשך בבחינת מלכות, שזהו"ע הפתח, דלת, בחינת המלכות⁴⁷, כולל גם בחינת המלכות כמו שהיא למטה, שהמשכה זו היא באופן של דילוג. אמנם, בפסוק זה (ופסח ה' על הפתח) נתבאר לאיזה מקום ה' הדילוג, משא"כ בפסוק מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות נתבאר מאיזה מקום ובחינה ה' הדילוג, שהוא ממקום ומדריגה שלמעלה מבחינת הרים וגבעות, דהרים וגבעות הם המדות שלמעלה מהשכל, שנקראים טורי חשוכה (הרי חושך)⁴⁸, שגם הם למעלה מסדר ההשתלשלות, ועז"נ מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות, שהדילוג היא מבחינה נעלית עוד יותר.

ד) **והנה** גם בהענין דנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה וגאלם שהי' באופן של דילוג, ללא ההכנה דעבודת בני"י שהיו אז במעמד ומצב דאת ערום וערי' (כנ"ל), הוצרך להיות איזה ענין שהוא מעין ודוגמא להמשכה. אלא שאין זה הענין דבאתערותא דלתתא אתערותא דלעילא, היינו שהאתעדל"ת מכרחת את האתעדל"ע, דהרי בהמשכה שלמעלה מהשתלשלות לא שייך שהאתעדל"ת יכריח את האתעדל"ע, ויתירה מזה, שלא שייך אפילו לומר שזהו כלי מתאים להמשכה זו, כי אם שזהו ענין שהוא רק מעין ודוגמא להמשכה. וזהו מ"ש בעשור לחודש הזה ויקחו להם וגו', משכו וקחו לכם וגו', דקאי על לקיחת הפסח באופן של מס"נ, שהו"ע הדילוג בעבודת האדם (כנ"ל ס"א), וענין זה הוא מעין ודוגמא להמשכה מלמעלה שבבחינת דילוג.

45 תהלים מח, ה.

46 בא יב, כג.

47 לקו"ת שה"ש שם (טו, ב). מאמרי אדה"ז תקסט"ט שם (ע' נז). אוה"ת שה"ש שם (ס"ע רסו).

48 לקו"ת שם (טו, ג). וראה אוה"ת שה"ש שם (ע' רעז).

43 ח"ב ס"ע תתקכד (ושם: בכבודו הוא בחי' מל' דא"ס ובעצמו הוא בחי' עצמות א"ס). ועד"ז בסה"מ אעת"ר ע' עה. סה"מ תער"ב"תרע"ו ע' סז. וראה גם ד"ה ובראשי חדשיכם שנה זו (סה"מ תשל"ו ע' 195).

44 אוה"ת דרושים לפסח שם (ע' תשסט). שה"ש שם (ע' רנב).

ועפ"ז יובן מ"ש בזה דבעשור לחודש דניסן קשור עם הבעשור לחודש השביעי, יוהכ"פ, כי גם יוהכ"פ, שבת שבתוך⁴⁹, אחת בשנה²⁰, הו"ע שלמעלה מהשתלשלות, וכמו"כ העבודה דיוהכ"פ היא למעלה ממדידה והגבלה, שזהו"ע עבודת התשובה, ובפרט עבודת התשובה דיוהכ"פ, שהיא עבודה שלמעלה ממדידה והגבלה, ולכן שייך זה להמס"נ דלקיחת הפסח בעשור לחודש, שהוא מעין ודוגמת ההמשכה שלמעלה מסדר השתלשלות שבאה באופן של דילוג דוקא. וענין זה מציינו גם באכילת מצה, דהנה, יש ב' בחי' מצה⁵⁰, בחי' א' היא המצה שקודם חצות, שזהו שמצה היא מלשון מצה ומריבה, שמורה על מעמד ומצב דמלחמה עם המנגד, הלעו"ז, ומצה ג"כ ענינה ביטול, שצ"ל הביטול היפך מענין החמץ, ועז"נ⁵¹ על מצות ומרורים יאכלוהו. וזהו גם שמצה זו צריכה שימור מחמץ, כמ"ש⁵² ושמרתם את המצות. ובחי' הב' היא המצה שלאחר חצות, שבה לא שייך ענין החימוץ כלל, שעל זה אמרו⁵³ שלא הספיק בצקת של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה וגאלם, היינו שמצד הגילוי דמלך מלכי המלכים כו' אין נתינת מקום לענין של חימוץ. והנה, הביטול שבהמצה דקודם חצות הוא באין ערוך להגילוי שבבחינת המצה שלאחר חצות, ששם אין נתינת מקום לחימוץ כלל, ואעפ"כ ע"י ביטול זה באים אח"כ להגילוי שבהמצה דלאחר חצות. וזהו ע"ד שע"י המס"נ והדילוג דמשכו וקחו וגו' באו להגילוי דבכבודו ובעצמו, באופן של דילוג.

(ה) **אמנם** זה גופא שגם כאשר בני" נמצאים במצרים, ערות הארץ, במעמד ומצב דאת ערום וערי', יוכל להיות אצלם הדילוג וקפיצה (דער שפרונג און איבערשפרונג) להמס"נ דלקיחת הפסח (שהוא מעין ודוגמא להמשכה מלמעלה בבחי' דילוג), ה"ז בא ע"י סיוע מלמעלה דוקא. וזהו תוכן פירוש הגמרא מדלג על ההרים בזכות אבות מקפץ על הגבעות בזכות אמהות, דהנה, ענין המס"נ והאמונה הוא ירושה לנו מאבותינו⁵⁴, מאברהם אבינו שהי' ראש למאמינים⁵⁵, וממנו נמשך ליעקב ובניו שבאו מצרימה והביאו עמהם ענין האמונה גם למצרים,

51) בעלותך ט, יא.

52) בא יב, יז.

53) הגדה של פסח פסקא "מצה זו".

54) תניא פ"ח.

55) ראה שהש"ר פ"ד, ח (ב). מדרשים

שבהערה הבאה.

49) אחרי טז, לא.

50) לקו"ת שה"ש שם (יד, ד ואילך).

מאמרי אדה"ז תקס"ט שם (ס"ע מא ואילך).

אוה"ת דרושים לפסח שם (ע' תשע ואילך).

שה"ש שם (ע' רנג ואילך). וראה גם לקו"ת

צו יג, ב. שם, ד ואילך. ועוד.

ובזכות האמונה נגאלו אבותינו ממצרים⁵⁶. וזהו מדלג על ההרים בזכות אבות וכו', שהכח לענין המס"נ שהו"ע של דילוג (מעין ודוגמא להמשכה מלמעלה בבחי' דילוג) הוא מצד האבות, ועי"ז באה אח"כ ההמשכה מלמעלה בבחינת דילוג. והענין בזה, שגם לאחרי שישנו ענין של דילוג בעבודתם של ישראל (לקיחת הפסח בעשור לחודש) בכח האבות, אין זה באופן שעבודה זו מכרחת את ההמשכה מלמעלה, ויתירה מזה, שעבודה זו היא אפילו לא בבחינת כלי המתאים להמשכה מלמעלה, אלא ההמשכה מלמעלה היא בבחינת דילוג, אתעדל"ע שאינה בערך אתעדל"ת כלל, למעלה גם מהרים וגבעות, שזהו מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות, דהרים וגבעות קאי על הבחינה ששם מגיע זכות אבות, בחינת טורי חשוכא, וההמשכה מלמעלה היא באופן של דילוג גם לגבי בחי' זו, להיותה מבחינת הוא ושמו בלבד (כנ"ל ס"ג).

(ו) **ועפ"ז** יש לבאר הענין דמדלג על ההרים בנוגע לזמן היציאה ממצרים, דאף שתחלה הי' צ"ל השיעבוד ארבע מאות שנה, דילג הקב"ה על החשבונות ועל הקיצים, והוציאם לאחרי רד"ו שנה. והענין בזה, דהנה, נתבאר לעיל (ס"ג) שכללות ענין הדילוג הוא מצד גודל הירידה למטה, שבגלל זה יש צורך בהמשכה שהיא בבחינת דילוג דוקא. ומזה מובן, שכאשר ניתוסף בהירידה למטה, צ"ל ענין הדילוג עוד יותר. ויש לומר, שזה שבתחלה הי' צ"ל שעבוד מצרים ד' מאות שנה, הוא כפי שהקב"ה חישב את הקץ⁵⁷, והיינו מצד בחינת השתלשלות כו'. אמנם, בירידתם למצרים בפועל היתה הירידה למטה באופן של הוספה על המכוון [וע"ד מ"ש הרמב"ם והראב"ד⁵⁸ בביאור טעם העונש דמצרים, דלכאורה, הלא כתוב בתורה⁵⁹ ועבדום וענו אותם, הרי גזר על המצרים לעשות רע, אלא זהו מפני שהם הוסיפו מעצמם רעה על מה שנגזר מלמעלה, ועד"ז גם בירידת בני"י, שהי' זה באופן של הוספה על המכוון], וירידה זו נרמזת ג"כ בתיבת רד"ו, מלשון ירידה. ומצד ההוספה בענין הירידה, הוצרך להיות ענין הדילוג עוד יותר. ולכן, נוסף לכך שכללות ההמשכה בשביל יצי"מ הוצרכה להיות באופן של דילוג, ניתוסף בזה גם ענין הדילוג בזמן, שתמורת השעבוד דד' מאות שנה יצאו ממצרים לאחרי

56) מכילתא בשלח יד, לא. יל"ש בשלח (58) ה' תשובה פ"ו ה"ה. וראה אור רמז רמ. הושע רמז תקיט.

57) נוסח הגדה של פסח.

59) (59) לך לך טו, יג. וברמב"ן ואוה"ח עה"פ.

רד"ו שנה, שבהם נפעל כל מה שהיו צריכים לפעול במשך ד' מאות שנה כפי שחישב את הקץ.

ז) **והנה** כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות⁶⁰, ומזה מובן שכל הענינים שהיו בימי צאתך מארץ מצרים צ"ל דוגמתם בהגאולה העתידה שתהי' באופן דאראנו נפלאות. וענין זה מתחיל כבר בעשור לחודש, שקשור עם שבת הגדול, (חסר קצת), ושבת מיני' מתברכין כולי יומא⁶¹, שכולל את כל הששת ימים, גם את ימי הפסח, שבהם צ"ל כל העבודות (עשו כל עבודותיו) דרך דילוג וקפיצה, היינו, באופן שלמעלה מכל מדידה והגבלה בתכלית השלימות. והענין בזה, דהנה, ישנו מעמד ומצב של עמידה, ומעמד ומצב של הליכה, שגם הם בחינות בקדושה, דבחינת עמידה הוא בעבודת הנשמה טרם ירידתה למטה, וכמ"ש⁶² חי הוי' אלקי ישראל אשר עמדתי לפניו. ואח"כ ע"י הירידה למטה נעשית הנשמה בבחינת הליכה, וכמ"ש⁶³ ונתתי לך מהלכים וגו', כולל גם בחינת החקיקה שבתורה שהיא בבחינת הליכה, וכידוע בענין אם בחוקותי תלכו⁶⁴, בב' אופני הליכה⁶⁵. אמנם תכלית השלימות בעבודה הו"ע הדילוג וקפיצה, למעלה מכל מדידה והגבלה. ועי"ז נעשה קול דודי הנה זה בא, מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות, כבימי צאתך מארץ מצרים, ויתירה מזה, באופן דאראנו נפלאות, ברוחב יותר, ובעומק יותר, ובאופן נעלה יותר. וענין זה קשור עם ענין התשובה⁶⁶, שהיא גם כן בבחינת דילוג, בשעתא חדא וברגעא חדא (כדאיתא בזוהר⁶⁷), וישראל עושין תשובה ומיד הם נגאלין⁶⁸, בעגלא דידן.

שער הק"ש פפ"ז. שם ספפ"ח ואילך. אוה"ת בחוקותי (ויקרא ח"ב) ע' תרמ ואילך. תורת מנחם — התועודיות ח"ג ע' 107 ואילך. ועוד.

66 ראה בארוכה מאמר שלאח"ז (ד"ה קול דודי ד"א ניסן) לקמן ע' שיו ואילך.

67 ח"א קכט, א ואילך.

68 רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.

60 מיכה ז, טו.

61 זח"ב סג, ב, פח, א.

62 מלכים-א יז, א.

63 זכרי' ג, ז. וראה תו"א וישב ל, סע"א

ואילך. לקו"ת נשא כ, ג ואילך. סה"מ תרל"ה ח"ב ע' שסב ואילך. ועוד.

64 ר"פ בחוקותי.

65 ראה לקו"ת פ' ראה כו, א. אמרי בינה